

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izdaja vsak četrtek in večja s poštno vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za drugo evropsko državo 6 K. Kdor hodi sam poizkus, plača za leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravištvu "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopolnjuje do odpovedi. — Udje "Kmetijsko-šolskega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroska cesta št. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravištvu: Koroska cesta št. 5, vnaprejšnja naročnina, inserate in reklamacije. — Za izposojanje se plačuje od enostopne poštnice za enkrat 15 vin., za dvakrat 25 vin., za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do tujke opoldne. — Iza zaprete reklamacije se poštno preste.

Sv. Oče za vojne ujetnike.

V Galiciji rusko prodiranje ustaovljeno. — Naši junaško odbijajo ruske napade. — V Karpatih nastopajo Rusi z veliko premočjo. — Naši se nekoliko umikali, a spopadi se nadaljujejo z vso srditostjo. — Na Rusko-Poljskem avstrijske in nemške čete polagoma napredujejo. — Na srbskem bojišču se novi boji še niso začeli. — V Hercegovini pri Trebinju smo premagali črnogorske čete. — Francozi, Angleži in Belgijci zbirajo nove čete proti Nemcem. — Turki poročajo o novih uspehih proti Rusom v Kavkazu. — Sv. Oče se poteguje, da se izmenjajo za nadaljno vojsko nesposobni ujetniki.

Pozdravljeni!

Vsi, ki so se zbrali v novem letu 1915 okoli našega lista, iskreno pozdravljeni! Z vojsko začnemo leto, a prepričani smo, da ga bomo z mirom dokončali. V tem času pa je potrebno, da ne postanemo malodušni, da ne izgubimo poguma, ampak, da zdržimo s krepko voljo in močnim srcem do zadnjega. Bog je vedno sredi in varoval Avstrijo in tudi sedaj je ne bi zapustil, temveč uslišal vroče prošnje, ki kipijo do njega iz milijon in milijon verno udanih duš za mnogogkušane cesarja in za skupno našo domovino Avstrijo.

Posebno pozdravljeni pa v sedanjem času naši slovenski vojaki! Med njimi si je pridobil naš list tekem vojske velikih in zvestih prijateljev. Naš list čitajo v strelskih jarkih, v taboriščih na bojnem polju, v bolnišnicah po vsej širni Avstriji in doma po vojašnicah. In ne samo čitajo, ampak podpirajo ga tudi izredno pridno z dopisi. S ponosom lahko rečemo, da nima razmeroma noben slovenski list toliko sodelovalcev v vojaških vrstah, kakor naš glasilo. A tudi z drugojezičnimi se prav lahko merimo. Za nas je seveda tako sodelovanje neprecenljive vrednosti, obenem pa jasen in glasen dokaz za nenavadno nadarjenost naših slovenskoštajerskih mladeničev. Vsaka številka našega lista med vojskim časom oznanjuje z mogočnim glasom: Evo, slovenskih štajerskih mladeničev, kako inteligentni so, v eni roki držijo puško, v drugi svinčnik, oboje za svojo domovino! Kajti kakor njihovo junaštvo na bojnih poljih, tako tudi njihova pisma z bojnega polja dokazujejo, da se Avstriji ni treba ničesar bati, ako bodo vsi njeni sinovi, kakor so mladeniči slovenski, junaškega srca in zvestega, domoljubnega duha. Naše organizatorično delo na Slovenskem Štajerju je s krasnimi uspehi prestalo skušnjo in njegov neprijatelj more le biti, kdor nima pravega domoljubnega mišljenja ali pa je omejenega duha, ki ne more soditi o notranjem razvoju narodovega življenja.

Naš list smatra za svojo nalogo, da tudi v novem letu vzdržuje stik med slovenskimi vojaki in slovenskim narodom. Zato bo tudi zanaprej prinašal poročila naših mladeničev z bojišč. Slovenske vojaške prosimo, da se pridno oglašajo ter s svojimi dopisi razveseljujejo slovenske ljudi po Štajerju, ki z veseljem in zanimanjem poslušajo njihove besede. V zameno pa bomo poročali mi in naši domači sodružniki vojakom prav vestno, kaj se godi doma po domovini.

Prijateljstvo sklepamo danes, ko pošiljamo prvo številko novega leta med svet, s svojimi sodružni-

ki, s svojimi naročniki in somišljeniki. Obetamo s zvestobo. Trdno se hočemo držati naših načel, v vseh težavah podpirati drug drugega in nikdar nočemo izdati naše neoskrunjene zastave, na kateri se blišči stari, a zlati napis: Vse za vero, dom, cesarja!

Pozdravljeni vsi naši prijatelji!

Topovi nam pojejo vsak večer uspavalno.

Divizijski župnik e. in kr. vojni nadkurat v. l. g. Jakob Tajek, piše svojemu prijatelju g. župniku od Sv. Marka niže Ptujja sledeče:

Pred nekaj dnevi sem dobil tvojo mi drago dopisnico. Pa morali smo marsikaj in smo sedaj zopet 12 dni v ognju. Gonimo sovražnika proti severu že nad 100 km. Danes (20. dec.) je slučajno malo mirneje, ni bilo treba sprevideti in tudi ne pokopavati. Sem vsaj v mestu, kjer je katoliška cerkev in sem mogel zopet enkrat maševati. Bog ve, če bom zamogel o Božiču. Sem zdrav. To me veseli, da se več marsikaj na voza strašno zebe. Primeroma se nam še dobro godi, pa ubogi vojaki trpijo strašno, ne da se to popisati, pa se držijo vedno hrabro. Da bi bil kmalu konec, kakor si mi pisal, ne verjamem. Bog naj usliši naše in vaše molitve! Kdor bo to vojsko preživel, bo vedel veliko povedati. S ptujskim g. Ratajem sem se sestel enkrat meseca septembra, od tega časa ga nisem videl, ker je z vojaškimi bolnišnicami vedno daleč za bojno črto. Nam seveda vsem pojejo za uspavalno vsak večer naši in sovražnikovi topovi. Dosedaj se mi je posrečilo skoro vedno spati pod streho, danes stanujem prav lepo pri — židih. Želim tebi in tvojim domačim, vsem znancem v Ptujju, zlasti mil. g. proštu, Tomanu itd., vsem, s katerimi se snideš, srečne praznike in blagoslovljeno novo leto. Ako se vrnem nazaj, se pripeljem k tebi na češke kneževce in kolače. Piti sem se že celo odvadil in se bom moral zopet vaditi pijače po žličkah. Za žejno imamo samo črno kavo in čaj, vodo piti ni svetovati. Molite za nas in bodite zdravi. Z božjo pomočjo, upam, da srečno do končamo ..."

Naši vojaki v Poli.

Enoletnik Bruno Flis, ki je pred mobilizacijo dovršil drugi letnik bogoslovja ter šel prostovoljno v vojsko, piše domačemu župniku pri S. Lenartu nad Laškimi:

Že so skoraj potekli trije meseci, odkar sem se z težkim srcem poslovil od svojih dragih prijateljev in ne bi ga hotel sem mi v Ptujju takoj ko sem hajdi na trdnjavo. ... ro hoda iz mesta po suhi dobival prve pojme o vojski in prvič vojaško disciplino tedne. Na to sem bil prvega mesta na trdnjavo, ozir na hajam še sedaj. Pa prišel sem. Tukaj je v gled na morje. Bivali s

eni baraki skupaj. Bilo nas je nad 40. Natlačeni smo bili, kakor slaniki v skatliji. Po pet nas je spalo na dveh „Strozakih“, kar na tleh. Dne 1. novembra smo pa bili prideljeni raznim baterijam na utrdbi (fortu).

Jaz, en Čeh in en Rumun smo prišli k poljski bateriji (9 cm kalibra), ki je postavljena zunaj in na prostem tik forta samega na visokem nasipu z razgledom proti morju. Stanovanje nam nudi majhna iz desk zbita kočica, katero smo s kamenjem za sile zadržali in ometali z blatom. Prostora imamo v njej jako malo in moramo paziti, da drug drugemu ne stopamo na prste. Znotraj smo vse luknje zamašili in nabili belega papirja ali pa nalepili časnike. Da nas ne zebe, smo si kupili majhno peč, ki nam jako dobro služi. Za kurivo moramo skrbeti sami. Gremo v gozd in nasekamo drva. Drva sami žagamo in cepimo kakor pastirji. Proti vetru „široko“, ki prihaja tu sem čez morje, smo zavarovani, ker stoji kočica pod nasipom. Kadar pa začne žvižgati bora, tedaj pripiha tudi k nam nofer. Tudi z dvema majhnima oknom se lahko ponašamo, dasi je še vse eno precej tema notri. Sedaj obiskujemo artilerijsko šolo za rezervne častnike. Predmeti so težavni, pri tem pa zelo interesantni. — Ker smo daleč iz mesta, težko opravljamo svoje verske dolžnosti. V treh mesecih, odkar sem že tukaj, sem bil komaj trikrat pri sv. maši in enkrat pri popoldanski službi božji. Priporočam se itd.

Kako sem zbežal iz ruskega ruskega ujetništva.

Bilo je na Karpatih. Blizu prelaza D... je naš polk, ali pravzaprav del istega, taboril na pristavi nekega ogrskega grofa. To vam je bila cela vas samih hlevov, gospodarskih poslopij in hiše za delavce. Kraj je ležal nekako na pobočju prvih karpatskih višin. Dne 24. novembra dobi moj voj. povelje, naj gremo na bližnjo višino na poizvedovanje.

Ko pridemo na določeni kraj in nismo našli nič izvanrednega, nas je mikalo še dalje. Prišli smo v neko gozdnato kotlino, kjer naletimo na podrto kočico. Nič hudega sluteč, se nas splazi 8 mož v notranje prostore in jaz takoj pogledam po stopnicah v klet. Kot poseben prijatelj slanine in rujne vinske kapljice, sem takoj ovohal, da mora biti v teh podzemeljskih prostorih skritega več takega zaklada, ki je v vojski za žejna vojaška grla in lačne želodce posebno zdravilo. Ne čakam dolgo ob leseni steni, butnem z grčavin polenom po deskah in po nekaterih udarcih je bila luknja tako velika, da sva dva vojaka, jaz in moj prijatelj France Grižnik, doma nekje od Ptujja, se splazila v temne notranje prostore. Imela sva pri sebi svečo in užigalico. Globoke stopnice so vodile v vinsko klet. Bilo je več hodnikov. Ubeležila jo je prvem in glej, kaj najdeva: prostorna obokana klet je bila polna sodov z ogrskim vinom; v nekem drugem kotu pa sva našla velik kup jabolk, spravljanih leno na snažne štelaze. Tudi izborna orodja je pripravljena v desete samega veselja.

Jaz pravim: Veš, riše, da nekaj teh, za n nesemo in se tako enkrat In poklicala sva jih pa jih pred hišo stražilo

od pajčevine preprečene želodce, s slanino, jabolki in vinom, nato pa smo si nabasali vsak kolikor je moglo.

Minula je menda dobra ura, ko smo začeli smukati iz teh prijetnih podzemskih prostorov. Veselili smo se že, da bomo svojim tovarišem prinesli toli potrebnega krepčila.

Pa oh groza! Ko pridemo na svetlo, ni bilo naših ostalih tovarišev nikjer, zunaj pa nam je zastavilo pot čez 30 Rusov.

Naenkrat smo bili ujeti. Pobrli so nam orožje in jestvine ter nas gnali v gore. Najraje bi se bil zjokal od jeze, da se bodo sedaj Rusi mastili z onimi podzemskimi zakladi v ogrski kleti. Trije Rusi, stari dedci, so nas tirali vedno dalje v gozdove.

Kar naenkrat pa je začelo nad nami pokati. Eden od ruskih vojakov se je zvrnil zadet v glavo. Ostala dva sta se takoj vlegla in tudi nam velela, naj ju posnemamo. Vedeli smo, da mora ne daleč od nas biti kak avstrijski ali ruski oddelek. Po bliskovito mišine misel v glavo: „Reši se!“ Ne premisslujem dolgo, prvemu Rusu izderem puško in ga prederem z njegovim lastnim bajonetom. Drugi pa se je takoj sam udal naši premoči.

Umaknili smo se nazaj in smo zopet srečno došli v bližino kleti. Izognili smo se je ter srečno našli svojo stotnijo. Ko sem poročal stotniku o izvanrednem dogodku, se mi je nasmehnil in rekel: „Ja, ja, Stajerci ste pač taki, da se na bojišču preveč mislite na to, kako bi stregli svojemu želodcu in se vam cedijo sline, če od daleč ovohate vinsko kapljico. (Mož je rodom Bavarec). Nič ne škoduje, če ste bili za eno uro v ruskem ujetništvu.“

Ker pa klet, polna vina, jabolk in špeha, tudi na bojišču ni nobena šala, ampak celo za lačne želodce avstrijskih vojakov in častnikov posebno razveseljiv raj, je stotnik takoj določil, da se spravi naša stotnija nad o „trdnjavo“. Previdno smo se bližali tisti koči. Bila je že dobro zastražena po Rusih. Stotnik se je odločil, da mora ta ogrski magacin še tisto popoldne biti v naših rokah. In posrečilo se nam je. Obkrožili smo kočjo in pogodilo se nam je, da smo ujeli Ruse, od kojih so bili nekateri, posebno oni v kleti, pijani kot čepi. Morate si misliti, kako veselje je zavladalo med našimi fanti, ko že skoro cele 4, nekateri 5 dni, niso dobili kaj poštenega za pod zob, sedaj pa smo imeli naenkrat vsega dovolj. Dognalo se je, da je ogrski grof B... dal nalašč skriti vse te zlahtne stvari v klet pod borno kočjo v gozdu, da ne bi prišle v roke Rusom, ki so drveli čez Karpatne na Ogrsko.

Jaz sem bil drugi dan od našega majorja pohvaljen, da sem tako srečno iztaknil zaplankano klet v karpatskem gozdu. Ne vem, če je še kateri od slovenskih vojakov imel na bojišču tako srečo kot jaz. Če bo, naj poroča v „Slovenskem Gospodarju“.

Blaž Fr., četovodja 87. pešpolka.

Iz ruske bolnišnice.

Orel organist Franc Lupin iz Št. Andraža pri Gorici je v Galiciji ozebel in tako prišel v roke Rusom. Iz Moskve, kjer sedaj leži v bolnišnici, piše domov več pisem, ki jih priobčujemo po vrsti v izviru.

Kako sem ozebel.

Moskva, 17. novembra 1914.

Dragi prijatelj! Danes ti pišem drugič. Prvič sem ti pisal na bojnem polju pod milim nebom, danes pa v lepi beli sobi na bolniški postelji. Prestal sem mnogo bojev, mnogo pretrpel, videl mnogo lepega, a tudi mnogo groznega. Med krogami sem hodil, gostimi kožjo dež in toča. Za to lahko priča moja, na več straneh razstreljena puška. Varoval sem jo do zadnje moči, dokler mi je oslabelemu ni ruska roka iztrgala.

Zadnji čas sem bil pod milim nebom 18 dni in 18 noči, le 200 korakov proč od Rusov. Zadnji dan smo odšli. Jaz sem hodil le nekaj časa, ponoči pa sem ostal v temnem gozdu. Vsi so odšli, jaz pa nisem več vedel, kam naj se obrnem. Krogla pa so švigale od vseh strani. Odpovedale so mi noge in nisem mogel več stopiti na-nje. Drugo jutro nisem mogel več naprej. Tedaj so prišli mimo Rusi in me mirno odnesli med svoje. Bil sem v Galiciji v več bolnišnicah, od koder so me peljali daleč v Rusijo v veliko mesto Moskvo, kjer se sedaj nahajam. Med tem sem pa še huje obolel, da moram trpeti noč in dan. Tudi med ruskimi četami moram poskušati, kako se deli tam črni kruh. Tolaži me pa, da sem videl lepo Moskvo.

Hrana ujetnikov.

Moskva, dne 19. novembra.

Dragi stariši! ... Bolezen se mi je nekoliko olajšala. Tudi k mizi sem že šel in vam pisal s črnim. Upanje imam, da ozdravim kmalu, ker tu je redno in skrbno zdravljenje. Ko bom ozdravel, bom gotovo moral v azijsko Sibirijo in kupiti si bom moral tudi jaz topleje obleke in obuvala do kolen (trombe). Tu ima tako obuvalec vsak otrok, da more le hoditi. Sicer tu ni drago vse skupaj, jaz imam še nad 40 K a pa ne morem menjati, o-nalo. Sam pa na banko ne li kupovati sam.

Bil potreben počitka, tako mi tu, da imam 40 let, ker lasje. Jedi so tu vse drumed njimi je beli kruh, ki raj in za južino ni drugega. Opoldne in zvečer pa as, čeravno je tudi ta iz

Seveda vsega dobimo le se najedli do sita. Dne-e dalje noči. Zdi se mi,

da sem tu že celo leto. Na dom kar misliti več ne morem, ker le Bog vsevečni ve, ako ga bom še kedaj videl, ker daleč sem od njega in še dalje bom odšel. Orgljati bom menda tudi pozabil. Sveta in ljudi pa imam priliko videti dovolj. Naučiti se bom moral rusko, kar pa ni težko. Razumem že mnogo.

Ujetniki morajo loviti zverino.

Moskva, dne 26. novembra.

Dragi prijatelj! Gotovo si že izvedel, kje sem. Jaz sem obolel in Rusi so me odpeljali daleč v svojo deželo v Moskvo. Upam, da kmalu ozdravim, kajti skrb marljivih in dobrih zdravnikov in drugega o-sobja je hvalevredna. Ruski zdravniki in sploh vsi so jako prijazni in zgovorni ter ni pri njih nobena prošnja neuslišana. Do Avstrijcev imajo veliko spoštovanje ter skrbijo za-nje ko za svoje. Kaj pa bo potem, ko ozdravim, ne vem. Večinoma govore, da nas odpeljejo v Sibirijo, in sicer pravijo, da pridemo Avstrijci v južno toplejšo Sibirijo. Oni pa, ki so se prepregili kakega hudodelstva (kar velja le o nemških in turških ujetnikih), pridejo v Sibirijo in tam bodo morali na lov na divjačino. V mrzli Sibiriji na bele medvede in volkove, v topli pa celo nad tigre in en ko pošast, ki je je tam dovolj. Koliko pa je na tem resnice, ne vem. To mi je pravila usmiljena sestra, ki mi streže. Upamo pa, da do tega ne pridemo, ampak imamo drugo upanje, da se Bog ljudstva usmili in pošlje zaželeni mir. Potem se vrnemo v domačo Sibirijo, ker pa ni medvedov. Z zdravjem mi gre počasi, a bolje je le. Tu so hudi mrazovi in debel sneg, ki me vseki dan od jutra do noči, od večera do jutra. Ljudje se vozijo le na saneh. Take imajo tudi kočijo, pošto in sploh vse, kakor pri nas na kolesih. Priliko imam, videti mnogo. Celo rusko se bom naučil, če bom le hotel. Z onim, na katerega sem toliko časa streljal in gledal, da ga uničim, sedaj kot bolnika leživa skupaj kot prijatelja. Bog daj, da bi kmalu ozdravel in se čam prej vrnil v zaželeno domovino.

Pet vrlih bratov iz Savinske doline.

Iz poštene, krščanske hiše v Zabukovci, župnija Grize, Poteko, po domače Skorjanc, je pet bratov v vojski in dne 16. t. m. odide še šesti, Martin. Jakob, ki je v vojski že od začetka, piše domačim z dne 9. decembra sledeče pismo:

„Naznanim Vam, da sem še zdrav, samo v eno nogo sem ozebel in glava me vedno boli, bržčas od tega velikega streljanja. Zdej sem na Ogrskem. Bojujemo se še vedno po starem. Zidaj v enem času smo dobro zdelali Rusa, prav naglo je moral popihati nazaj, odkoder je prišel. Bil sem že velikokrat v nevarnosti smrti. Priliko smo streljali z nekoga travnika na sovražnika. Stali smo pri kanoni trije. Jaz sem stal na sredi in tovariša na vsaki strani poleg mene. Naenkrat prileti krogla od sovražnega topa, se razpoči ravno pred nami in razpršili so se te grozne svinčene krogle v nas in v naš kanon, tako, da je neslo zemljo v zrak. Bili smo čisto črni in kaj, padla sta oba tovariša poleg mene, eden smrtno, drugi težko ranjen; mene pa je samo poblatilo. In sedaj lahko rečem, da me je obvarovala sama Mati božja, kateri sem se že poprej v varstvo izročil. V takšnih nevarnostih bil sem že velikokrat, pa sedaj sem še zdrav, hvala Bogu! Bog daj, da bi se še kedaj zopet videli! Ostajam Vaš ljubeči Jakob.“

Kako se godi slovenskim junakom na francoskem bojišču.

Roule, dne 3. decembra 1914.

Dragi stariši! Srčno vas pozdravljam in vam naznanjam, da sem do danes prejel že štiri vaša dopis. Prav srčno se vam za to zahvaljujem. Kako dobro se zdi človeku v takšnem položaju, ko dobi kako pismo od svojih dragih.

Sedaj smo bili v hudem ognju. Tri dni zaporedoma so krogle tako švigale po zraku kakor toča. Pa k sreči ni prišla nobena v našo baterijo. Danes dopoldne nas je z zračne višine opazoval sovražni aeroplan (zrakoplov). In popoldan so nas že začeli obsipavati s šrapneli in granatami. Morali smo se prestaviti z našimi težkimi topovi v drugo smer, našim neprijateljem neznan kraj.

Oh, koliko trpljenja smo imeli v tej mokri zemlji z našimi težkimi topovi! Do kolena smo gazili po blatu, deževalo je pa cele dni, pa smo vse voljno prenašali. Vse smo radi storili iz ljubezni do svojega bližnjega in ljubljene domovine. Bomo tudi še zana-prej pridno nadaljevali naše naporno delo in borbo, dokler ne poženemo našega neprijatelja nazaj k Atlantskemu oceanu.

Sedaj smo šli nekoliko kilometrov nazaj v neko vas, da si malo odpohijemo, ker smo poprej cele noči delali. V tej vasi ležimo po parnih na slami; pa meni se to čisto nič težko ne zdi, saj sem vajen takšnega prenočišča. Bog mi daj še ljubo zdravje zanaprej, tako trdnega, kakoršnega sem bil dosedaj, potem mislim, da se bomo še videli v naši lepi slovenski Savinjski dolini.

No, Francozi me tako ne morejo vzeti na muho, pred angleškimi šrapneli pa imam upanje, da me bo roka Najvišjega čuvala, ker v Njega moramo imeti največje zaupanje v takšnem položaju, v kakoršnem smo sedaj. Ravno sedaj, ko to pišem, je že prišel poziv, da bomo šli na drugo štacijo, bomo pobrali naše velikane, šli z njimi nad angleške kramarje in nad sinove modernih razkošnih francoskih gospej.

Z Bogom vam kliče vaš hvaležni sin Jožef Drole, rezervni topničar, ooma iz Polzele.

Kako smo obhajali sveti večer.

Piše mož-črnovojnik svoji ženi:

Ljuba žena in vsi domači! Takega Božiča še nisem nikdar obhajal kot letos. Tukaj v... pri Poli smo napravili štajerski črnovojniki posebno lep sveti večer. Dasiravno daleč proč od svojih dragih, vendar smo se vas spominjali v družbi in molitvi. Napravili smo si jaslice in jih prav lepo okinčali. A gospodje častniki pa so nam napravili božično drevo in ga bogato obložili. Vse je bilo razsvetljeno. Prišli so zvečer ob 6. uri gospodje častniki in g. poročnik Deo, je imel lep nagovor, tako da smo bili vsi ginjeni. Če tudi smo vojaki bolj robatega srca, vendar pa smo tudi pred božičnim drevesom in jaslicami skupno in na glas molili, kar je bilo posebno ginljivo. Dobili smo tudi prosto, da smo lahko šli h ponočnicam. — Prav veselo je bilo. Božične dni smo imeli tudi pri-boljšek v vsakem oziru.

Posebno veseli smo tukaj ob Adriji, kadar dobimo v roke „Slovenskega Gospodarja“ in „Stražo.“ Mnogi vojaki so naročeni na te liste. Gospodje častniki pravijo: „Le čitajte take domoljubne liste!“ Bodite mi vsi prav lepo pozdravljeni!

Slovo slovenskega vojaka.

(Piše vojak Franc M.... iz velikonedeljske župnije svojim starišem.)

Celje, 20. grudnia 1914.

Ljubljeni domačini! Prišel je konečno čas, ko moramo odriniti na krvavo bojišče. Bojna tromba nas kliče na branik očetnjave, ki je v nevarnosti pred kletimi sovragi. Ni še preliho zadosti krvi, ne počiva še zadosti junakov na bojnih poljanah, domovina še uraba novih žrtev. Tudi mi moramo junaško prijeti za puško in meč, maščevati padle brate-vojake in iztrgati našo zemljo iz nenasitnih rok sovražnikov-tujcev. Zgrabiti moramo za orožje, ter zastaviti življenje in kri za sivolasega vladarja, ter položiti novo žrtev na altar ljube domovine. V tem svečanem trenutku moram vzeti slovo od vas, ljubljene domačini, mogoče zadnjikrat...

Z Bogom tedaj, ljubi moj oče in mati! Mogoče zadnji „z Bogom!“ Vam kliče vdani sinko, ki Vas mogoče ne bo videl nikoli več. Ob enem se čutim dolžnega, da se Vam, premili stariši, iz vsega srca zahvalim za vse nepreštete darove in dobrote, ki sem jih sprejel iz Vaših darežljivih rok. Zahvaljujem se Vam za vse skrbi in trpljenje, ki ste jih prestali za-vojlo mera. Zahvaljujem se Vam za vse zlato nauke, ki ste mi jih z nežno skrbjo polagali na moje srce. Zahvaljujem se Vam za vse in na vsem. Ljubi Bog naj bo Vam obilen plačnik! Odpustite tudi svojemu sinku vse, vse, s čimur Vas je kedaj razžalil ter zagrenil Vam marsikatero uro. Odpustite mi, saj znate, da mladost je norost. Znam, da sem se v tem oziru često pregrešil, rad priznavam svojo krivdo in Vas prosim odpuščanja!

Z Bogom! Dragi brat in sestra! Bodita zdrava in srečna. Rača ubogajta drage stariše in ne grenita jim življenja, saj so zavoļo mene prelili že dosti solz. Bodita pridna in poštena, ker poštenje je največje premoženje!

Z Bogom, ljubi sorodniki, kumovi, prijatelji in znanci. Skoro gotovo ne pridem več v Vašo sredino, da bi se radoval ter veselil z Vami. Z Bogom!

Z Bogom, tedaj vsi, vsi, ki ste mi mili in dragi! Ne žalostite se! Smatrajte se srečnim, ako ostanem na bojni poljani, da je Vaš sinko umrl junaške in častne smrti, za ljubo domovino, za vero in za cesarja.

Brezmadežna Devica naj Vam bo tolažnica v bridkosti polnih urah posebno tedaj, ko boste vidimo v tej solzni dolini, daj Bog, da se enkrat dimo tam, kjer ni ne žalovanja, ne vpitja, ne bolin in kjer bomo skupaj srečni in veseli na večno.

Danes smo dobili sivo, popolnoma novo obleko. Ob polnoči smo morali biti popolnoma pripravljene za odhod. Mogoče pojdemo danes, mogoče jutri, ne vemo ne dneva, ne ure. Spimo oblečeni in smo vedno pripravljene.

Ob tej priliki še Vam vsem skupaj iz vsega srca želim veselo in srečno novo leto!

Pozdrav s Francoskega.

Slovenski topničarji: Vincenc Opara, Jožef Ger-mek, Rakovec Leopold, Leop. Makuc, Ivan Vodanik, Mart. Vihar, Anton Gobec, Janez Budic, Jakob Kumi-dar, Franc Žilih ter Peter Horvat pišejo s franco-skega bojišča: Dne 7. decembra okrog polдне smo za-čeli streljati na francosko baterijo, ki so jo postavili Francozi proti nam; a v teku pol ure so bili franco-ski topovi razbiti in moštvo ob topovih pobito, da še samo ni vedelo kedaj. Le en vojak je ostal živ, čeprav napol mrtev vsled pritiska naše krogle. Tekel je tja-vendan naprej in prišel v roke nemškimi vojakom. Ta je povedal, kaj se je zgodilo. — Ob 4. uri popoldne nam zopet javi naš g. nadporočnik, da je opazil neko francosko baterijo težkih topov. Tudi na te se spravi-mo in v pol uri so razbiti. Ubityh je tudi nekaj vo-jakov, ostali so usli. Tu smo sami Slovenci, avstrijski fantje. Sedaj smo še v Belgiji proti francoski trdnjavi Calais. Tu zbrani pozdravljamo vse domače sloven-ske kraje.

Avstrijsko-rusko bojišče.

Maribor, dne 5. januarja.

Naše stalšče nasproti Rusom ni reugodno. V Karpatih smo se sicer vsled prevelike ruske pomoči na prelazih Uszok in Oscola za nekaj kilometrov umaknili, toda to nima za celotno našo bojno črto čisto nobenega plovila. Ob drugih prelazih pa se je našim četam posrečilo, ustaviti rusko prodiranje že na galiških tleh. Toda ni izključeno, da bomo v najbližjem času v Karpatih zopet na vseh črtah začeli prodirati. Vedno je bilo tako, da je naše umikanje stalo rusko armado velike izgube. Na vsak način pa so že davno pokopali Rusi svoje upanje, da bi se preko ogrskih planjav združili s Srbi.

V Galiciji so hoteli Rusi s svojimi napadi prodreti naše vrste, da bi dobili pristo pot do Krakova. Ruski napadi so se zlomili na naših vrstah, ki so stale kakor zidovi iz jekla. Le pri Gorlicah so se naši nekoli umaknili, toda sedaj že zopet uspešno prodirajo. Naše in ruske čete loči reka Dunajec. Oba sovražnika sta se tako dobro zakopala, da sta varna celo pred močnim ognjem artilerije. Sicer pa je ruska artilerija doživela že toliko izgub, da naše več ne prekaša. In to je za nadaljni razvoj vojske z Rusi velikega pomena.

Na južnem Rusko-Poljskem stojijo naše čete ob reki Nidi, ki se izliva v Vislo. Na več mestih so si z junaštvom, ki ga pohvalijo priznavajo tudi ruska poročila, priborile prihod čez Nido in zavzele bližnje vasi. Zadnje dni pa močvirje in megla zadržujeta vsako večje podjeje.

Na severnem Rusko-Poljskem pritiskajo Nemci s tako silo, da niso več veliko oddaljeni od glavnega mesta Rusko-Poljske, Varšave. To je posebno pomembno za ruško armado, kajti začetkom vojske se je zanašala, da bo slavila rovo leto v Berlinu. A nihi v Šlezijo ni mogla udreti, od koder je bilo namenjeno rusko prodiranje na eni strani proti Berlinu, na drugi strani proti Dunaju.

Vojni poročevalci vseh narodov občudujejo naše vojaštvo, kako vstrajno in žilavo se z njo borijo že več mesecev proti ruski premoči in sicer z vedno rastočim upanjem na ugoden končni izid.

Pri Gorlicah zavzeli važno višino.

Dunaj, dne 4. januarja.

Avstrijski generalni štab uradno razglasa: V srđitih bojih na južni strani Gorlic, ki so se vršili pod najsiabšimi in težavnimi vremenskimi razmerami, so naše čete priborile važno višino in si s tem ustvarile ugodno podlago za nadaljno bojevanje.

V Karpatih ni nikake spremembe; v gornjem delu doline Ung so se vršili le manjši boji.

V bojih o Božiču so naše čete ujele 37 ruskih častnikov in 12.698 mož.

Rusko prodiranje v Galiciji ustavljeno.

Z velikansko premočjo so se vrgli Rusi na našo bojno črto med Tarnovom in Gorlicami. Naše čete so se morale v prvem trenutku nekoliko umakniti, toda začinja poročila z gališkega bojišča nam poročajo, da že zopet korak za korakom prodirajo. Posrečilo se jim je ustaviti rusko prodiranje in začeti z lastnim prodiranjem proti Rusom. Naše čete so vzele Rusom zopet večje postojanke.

Boj za Varšavo.

Angleški časniki poročajo iz Petrograda, da se je boj za Varšavo pričel. V najožji bližini mesta se je razvila velikanska bitka. Na nemški in ruski strani se vojskujejo z največjo srđitostjo. Nemški zrakoplovi priplovejo večkrat nad Varšavo in mečejo bombe v to mesto.

Pri prelazu Uszok.

Prelaz Uszok igra veliko ulogo v sedanji borbi na Karpatih. Zanj se bijejo vroči boji. Naša uradna poročila so nam javila, da so se morale naše čete ob tem prelazu parkrat nekoliko umakniti. To umikanje se je izvršilo le za nekaj kilometrov, ker so naše čete zadele na galiških tleh ob veliko rusko premoč. Sicer pa nima niti glede ozemlja, niti glede vojaških načrtov to umikanje nobenega pomena. Ob drugih karpatskih prelazih zadržujejo naše čete s srečnim uspehom rusko prodiranje.

V Przemyslu se skoro ničesar ne pogreša.

Iz Przemysla objavlja dunajska „Zeit“ vsebino slededečega pisma, ki je bilo odposlano potom zračne pošte: „Resnično ne pogrešamo ničesar, razen pošte, ki že tri tedne ne posluje. Naši oblegovalci bi se nahajali gotovo v sedmih nebesih, ako bi se jim takole

dobro godilo, kakor se godi nam. S krulečimi železi in z mrzlimi nogami se bodo kmalu umaknili. Če bi se v najslabšem slučaju obleganje zdaj dalje zavleklo, se ne boj trenutek za nas. Preskrbljeno je vse za več mesecev. Zima je tu lepša, kakor na Dunaju! Ni megle in mestnega vzduha, vedno mrz, modro nebo in solnce; grad se krasno v svoji beli obleki nam predstavlja; mesto se ljubko in mehko razteza pod njim. Naši bolniki se že nahajajo vsi sedem do osem tednov v bolnišnici. Večini se že godi boljše, nekateri že vstajajo. V nekaterih sobah je že tako živahno, da ne misliš, da se nahajaš v bolnišnici in še manj v oblegani trdnjavi.“

Položaj Rusov v Karpatih.

Budimpešta, dne 4. januarja.

Budimpeštanski list „Pester Lloyd“ piše: Po poročilih, ki so došla na tukajšnje uradno mesto, postaja vojaški položaj v Karpatih trajno ugodnejši. Ruske čete niso nikjer zasedle ozemlja. Njihovemu prodiranju so naše čete večinoma onstran grebena Karpatov zastavile pot. Kjer so pa stopili Rusi na ogrska tla, so bili tik ob meji ustavljeni. Na poučenih mestih se pričakuje z vso gotovostjo, da jih bodo tudi od tod avstrijske čete v najkrajšem času pognale nazaj.

Avstrijsko-srbsko bojišče.

Maribor, dne 5. januarja.

Na južnem bojišču se gibajo le Črnogorci. Toda pri Trebinju v Hercegovini jim je naša artilerija odkončala koražo in morali so se umakniti. Naši zrakoplovi prav pridno obiskujejo črnogorska mesta in pozdravljajo prebivalstvo z bombami. Vojni pozdrav, ki ga seveda v vojskah minulega stoletja niso poznali.

Na srbskem bojišču je mir. Naši in srbi se pripravljajo na nove boje. Ker tudi Srbi mirujejo, nam je to na eni strani dokaz, da so tudi Srbi zelo izmučeni in izčrpani, na drugi strani pa dokaz, da naš poraz ni bil tako velik, kakor so v prvem trenutku nekateri hoteli vedeti. Mi smo imeli priložnost, govoriti zadnje dni s častniki iz najbližje okolišne armadnega poveljstva, ki so nam naše mnenje potrdili. Kmalu bo avstrijska armada zopet popolnoma pripravljena, da začne vršiti svojo nalogo na jugu. Dosedanji poveljniki so stopili v pokoj, novoimenovani so pa že na svojih mestih.

Srbi dobivajo pomoč od Rusije, Anglije, Francije in seveda tudi iz Grške.

General Frank upokojen.

„Armee-Verordnungsblatt“ poroča: Cesar je upokojil generala pelote, Liborija viteza pl. Franka, na njegovo lastno prošnjo iz zdravstvenih ozirov. Na lasto prošnjo sta nadalje upokojena podmaršal Artur Brzyborski in Generalni major Rudolf pl. Bürkl. Cesar je poveril poveljniku 42. domobranske pehotne brigade, generalnemu mačorju Albiziju Podhajsky, poveljstvo 21. domobranske pehote divizije.

Pomoč Francije in Rusije za Srbe.

Kolin, dne 4. januarja.

Kolinski list „Kölnische Zeitung“ poroča iz Sofije: Čez Solun se spravljajo redno francoske, po Donavi pa ruske pošiljatve za Srbijo. Francoske topove spremljajo francoski artileristi.

Rusi pošiljajo Srbiji pomoč.

Iz Galaca na Rumunskem se z dne 29. decembra poroča: Danes popoldne ob treh se je peljalo mimo našega pristanišča s topovi naložena ruska ladja „Graf Ignatiev“. Ruska bojna ladja je spremljala večje število z orožjem, municijo in z vojniki naloženih ladij. Četr ure pozneje se je peljala mimo ruska ladja „Serbia“, ki je tudi vozila municijo za Srbijo.

400.000 srbskih uniform zaplenjenih.

Švicarski list „Baseler Nachrichten“ poročajo: Pri neki izvozni tvrdki v Turinu na Italijanskem je bilo zaplenjenih 400.000 uniform, ki so bile namenjene za Srbijo. To se je izvršilo na podlagi prepovedi izvoza sukna.

Srbski prestolonaslednik pri ujetnikih.

Rim, 3. januarja.

Listi poročajo iz Niša: Prestolonaslednik princ Aleksander je obiskal ujele avstro-ogrške častnike in se je delj časa mučil med njimi.

Naši zrakoploveci nad Črnogoro.

Ruski list „Novo Vreme“ poroča, da so avstrijski zrakoploveci metali istočasno bombe na Cetinje, Nikšić in na Bar. Črnogorci nameravajo zato kakor proti odredbo zopet obstreljevati trdnjavo Kotor in okolico.

Nemško-francosko bojišče.

Maribor, dne 5. januarja.

Po ponesrečenih splošnih napadih združenih angleško-belgijsko-francoskih čet na nemške postojanke, so nastale na belgijsko-francoskem bojišču skrajno slabe vremenske razmere, ki ovirajo vsako večje podvzetje na bojiščih. Vojniki morajo prestatiti brozne težave in število bolnih vojakov narašča v nedoglednost. Francija ima sedaj razven 400.000 mož rezervnih čet, ki pa še niso popolnoma izvežbane, takorekoč vse pod orožjem in še celo vse svoje afrikanske rezerve in Amanite iz Azije je poslala na bojno črto. Francija je dozdevno s svojimi močmi za sedaj pri koncu. Drugače je pa z Anglijo, ki pošilja vedno nove čete iz Kanade, Avstralije in iz Afrike na francosko bojišče. Vrhu tega pa še sestavlja 6 novih armad: 3 armade so namenjene za obrambo Anglije same, 3 armade s približno 800.000 mož bo pa poslala, kakor hitro bodo izvežbane, na francosko bojišče. Nemške rezerve so pa itak skoro neizčrpilive.

V ožgled tem obojestranskim velikanskim naporom ni upanja, da bi prišlo v doglednem času v Franciji do odločitve.

Francija kliče zadnje letnike pod orožje.

Curij, dne 4. januarja.

Pariški poročevalec lista „Neue Züricher Zeitung“ javlja, da je poklicala francoska vlada pod orožje letnike 1887 do 1909, ki so zadnji francoski poziv v tej vojni.

Turčija-Rusija-Anglija-Francija.

Maribor, dne 5. januarja.

Na novega leta dan so turške čete zavzele rusko mesto Ardaghana na Kavkazu (južno-izhodno od Batuma), katero leži 80 km od turške meje. Boj za mesto je trajal od 28. decembra do 1. januarja in je bil zelo srđit. Na ruski strani se je borilo samo 4000 mož s 6 topovi in 2 strojnima puškama. To svedoči, da ruska armada na Kavkazu ni posebno številna. Rusi so mesto, predno so ga prepustili Turkom, zažgali. Uničili so tudi bogate zaloge streliva, orožja in petroleja. Na turški strani so se pri Ardaghana borili tudi perzijski rodovi. Po zavzetju Ardaghana je Batum še bolj ogrožen in se bo težko držal. Turki so pri Meyanauvabu, 50 km severoizhodno od Saucbulakav Berzijski Rusiji premagali rusko četo 4000 mož. Rusi so dosedaj na Kavkazu po turških poročilih izgubili 1000 mož mrtvih, 1500 ranlih in 2000 ujetih, 8 topov in 13 strojnih pušk. Ruski kozaki so na severo-izhodnem koncu Urmia-jezera (Perzija) udrli čez turško mejo in so požgali 40 turških vasi.

V Jaffi (Mala Azija) je hotela dne 2. januarja ruska križarka „Askold“ izkrcati ruske vojake. Obrežna straža pa je izkrcanje preprečila. Vođitelj rodu Druzov, Emir Saif v Mali Aziji (blizu Svete dežele) je došel v Damask na pomoč Turkom. Z njim je prijezdilo 300 jezdecev. Emir Said ima pripravljenih še 200.000 prostovoljcev, ki bodo šli Turkom na pomoč zoper Angleže. — Afganistanski mohamedanski rodovi se pripravljajo na boj zoper Angleže v Indiji. — Iz turško-angleškega bojišča, kjer se gre za useski prekop in Egipt, ni nobenih poročil.

Na morju.

Francoske ladje bodo odplule iz Adrije?

Rim, dne 4. januarja.

Admiral Lapeyrere, poveljnik francosko-angleškega vojnega brodogva v Adriji je odredil, da njegovo brodogve radi nevarnosti pred avstrijskimi podmorskimi čolni, odpluje iz Otrantske morske ožine. Napad na boko kotorsko bodo Francozi odložili do spomladi. Napad na Kotor bi se naj spomladi posebnost z Lovčena pričel z vso srđitostjo in se tako izvršila pot v Kotor tudi s suhe strani. Gora Lovčen je sedaj vsa v ledu in snegu.

Naš cesar in sv. Oče.

Papež Benedikt XV. je poslal dne 31. decembra 1914 našemu cesarju sledečo brzoglavko: Zaupajoč v čustvo krščanske ljubezni do bližnjega, ki prešinja Vaše Veličanstvo, prosim Vaše Veličanstvo, da bi končali to nesrečno polno leto in pri-

čeli novo s činom cesarske velikodušnosti, da namreč sprejme Vaše Veličanstvo naš predlog, da bi se med vojskujočimi se državami izmenjali tisti vojni ujetniki, ki so v bodoče za vojaško službo nesposobni.

Njih Veličanstvo naš cesar je odgovoril na papeževo brzojavko dne 1. januarja sledeče: Globoko ginjen od čustva krščanske ljubezni do bližnjega, ki so dale povod Vaši Svetosti za velikodušni predlog, da bi se izmenjali za nadaljno vojaško službo nesposobni vojni ujetniki, sem brzojavno zaukazal mojemu poslaniku pri sv. stolici v Rimu, naj sporoči kardinalu-državnemu tajniku, da se moja vlada strinja načeloma prav iz srca s tem ljubezni polnim predlogom ter da bo čim prej stopila v pogajanja z državami, ki pridejo v poštev, da se predlog Vaše Svetosti dejanski izvrši.

Izmenjava težkoranjenih vojnih ujetnikov.

Berolinskemu listu „Lokalanzeiger“ se poroča iz Geneve: Mesto Geneva bo določeno kot sred šče za izmenjavo ujetnikov, ki so za vojaško službo nesposobni. Prvi vlak se že pričakuje v teku enega meseca. Med Nemčijo in Anglijo je po poročilu lista „Frankfurter Zeitung“ prišlo baje že do tozadevnega sporazuma. Svica je prevzela posredovanje. Med Francijo trajajo pogajanja dalje. To je velik uspeh papeževe politike.

Bolgarija in Rumunija nočeta z Rusijo.

Sedaj tudi ruska javnost priznava, da dolgotrajna snubitve pri Bolgariji in Rumuniji ni imela nobenega uspeha. Bolgarija čaka na ugoden trenutek, da si vzame Macedonijo in pri tem bi jo rusko prijateljstvo samo oviralo lahko. Rumunija pa savi večje zaupanje na svojo zvezo z Italijo, kakor pa na prijateljstvo z Rusijo, o kateri tudi v Rumuniji ne upajo več tako splošno kot začetkoma, da bo zmagala. Med Rumunijo in Bolgarijo vlada prijateljsko razmerje. Sodi se, da je Rumunija dovolila Bolgariji, vzeti si Macedonijo, le v stari Srbiji ne sme prodirati. Razmerje Grčije do Rumunije in Bolgarije postaja vedno hladnejše. Ravnanje Grčije proti Avstriji pa naravnost vpije do neba po maščevanju. Vsa Avstrija bi bila vesela, ako se nam kedaj posreči vzeti za hrbtnim Grkom Solun, da vsaj nekoliko kaznujemo njihovo sovražstvo.

Japonci ne pridejo.

L'isti poročajo iz Tokia:

Na merodajnem mestu se označujejo vse vesti, da bi se odposlale japonske čete na evropska bojišča in da bi služili japonski častniki pri ruski artileriji na Poljskem, kot napačne. Japonski častniki so samo kot vojaški gostje navzoči pri ruski armadi. Japonska se je udeležila vojske, da izpolni svojo zavezniško dolžnost napram Angliji, ki ji je naložilo edino sodelovanje za interese na Daljnem vzhodu, ne pa na evropskih bojiščih. Japonske čete ne bodo služile za dnino v Evropi. Ker je sedaj Kiaučau v japonskih rokah in nemške ladje v Tihem in Atlantskem morju uničene, oziroma razorožene, je vloga Japonske v vojski izvršena. Japonska sedaj mirno in potrpežljivo čaka konca splošne vojske.

Razne novice.

Naročajte „Slovenskega Gospodarja“.

„Slovenski Gospodar“ je zdaj najbolj razširjen slovenski list na Štajerskem. Taka se ga vsak teden 18000 izvodov. V zadnjih treh mesecih je pridobil nad 4000 naročnikov. To je najbolj dokaz, kako priljubljen je „Slovenski Gospodar“. Zato pa, somišljeniki na delo, da se ob novem letu zviša število na 20000! Priporočajte vsod naš list. „Slovenski Gospodar“ stane celo leto 4 K, pol leta 2 K, četrt leta 1 K; za Nemčijo stane celo leto 6 K; za Ameriko pa 8 K. Položnice in nakaznice naj se natančno tako izpolnijo, kakor je opisano na kalendarju, ki smo ga svoj čas priložili „Slovenskemu Gospodarju“. Ne pozabite napisati, ali ste nov, ali star naročnik!!

* Najsvetejšemu Srcu! Meseca junija 1899 se je ves katoliški svet posvetil Jezusovemu Srcu. K temu velikemu in osrečevalnemu činu ga je vspodbudil papež Leon XIII., ki je v ta namen dne 25. maja 1899 izdal o najsvetejšem Srcu prelepo okrožnico. V tej proslavlja najsvetejše Srcu kot znamenje zmage in miru s temi besedami: „Ko je v prvih časih krščanstva vzdihovala Cerkev pod jarmom cesarjev, se je na nebu prikazal mlademu cesarju Konstantinu sveti križ kot znamenje in obenem kot vzrok velike zmage. Pred našimi očmi glejte drugo, srečo obetajoče božje znamenje: najsvetejše Srcu Jezusovo, nad katerim se vzdiga križ, ki se blišči v plamenu ljubezni. Vanj moramo staviti vse svoje upanje; od njega moramo izprositi in pričakovati zveličanja sveta.“ Ob zatonu preteklega stoletja so bile zapisane te besede. Njihova veljava se ni samo ohranila dosedaj, temveč je v

današnjih dneh narasla, se razširila in povečala. Evropa ječi pod jarmom vojske. V teh težkih dneh blšči in žari pred našimi očmi kot edino, srečo in zmago obetajoče znamenje, Gospodovo Srcu. Zatecimo se k njemu v duhu pokore in zadostitve. Vojskin čas je spokorni čas. Dajmo najsvetejšemu Srcu zadoščenje za greh. Zakaj iz greha se je porodila svetovna vojska. Stavimo v to božanstveno znamenje miru vse svoje upanje. Srcu Jezusovo bo, kakor molimo v njegovih litanijah, naš mir in naša sprava. Naj brani in vodi do zmage našega cesarja, njegovo junaško armado in našo domovino! Gospodovemu Srcu, ki je bogato za vse, ki ga kličejo, priporočajmo tudi prav iz srca svoj majhen in beden slovenski narod. Drugi slovenski katoliški shod v Ljubljani leta 1900 je postavil na čelo vsem drugim resolucijam ta prvi sklep: „Slovensko ljudstvo, zbrano ob koncu 19. stoletja na drugem slovenskem katoliškem shodu, se klanja Kristusu, nesmrtnemu kralju vseh vekov, in se posvečuje v XX. stoletju njegovemu presv. Srcu.“ Prihodnjo nedeljo, dne 10. januarja, se bo v naši škofiji ta posvetitev obnovila. Stariši bodo najsvetejšemu Srcu izročili sebe in svoje otroke, možje in žene poleg sebe tudi zakonskega druga. Mladina in otroci bodo svoja mlada in iskra srca poklonili v dar Zveličarjevemu Srcu. Posebno plančeta bo molitev, s katero bodo domači na bojišču vojskujoče se svojce, mladeniče in možje, izročili najsvetejšemu Srcu. Ves narod bo prihodnjo nedeljo posvečen Gospodovemu Srcu. Srce našega naroda bo naslednjo nedeljo utripalo ob Zveličarjevem Srcu. Presveto Srcu bodi kralj in središče naših src! Ti, ki si zveličanje v tebe upajočih, sprejmi in otni naš narod! Doslej Ti je bil zvest, zanaprej bo ves Tvoj. Sprejmi v svojo zaščito tudi vse naše krščanske organizacije, da jih ne zatre časa nevarnost in pogibel. Pod svoje varstvo vzemi naše katoliško časopisje, ki je in bo iz Tebe črpalo srčega duha, svojo moč in ljubezen!

„Slisi nas, nebes Gospod, varuj Ti slovenski rod. Naj ljubezni Tvoje vžgan bo na veke Tebi vdan. Pomočnik mu vedno bodi, ga do prave sreče vodi!“

* **Novoletni sprejem pri škofu.** Na novega leta dan 1915 so se našemu g. knezoškofu poklonili zastopniki različnih katoliških društev in mnogoteri odlični posamezniki ter so jim z novoletnimi čestitkami izrazili svojo vdanost in spoštovanje. Ob 11. uri dopoldne je bila sprejeta mariborska duhovščina. V njenem imenu so g. stolni proš v daljšem nagovoru želeli Nadpastirju moči in blagoslova za nadaljnje truda in odgovornosti polno delo. Gospod knezoškof so odgovarjal omen li najprej žalost za, pa tudi vesele dogodke starega leta, v katerem se je v naši škofiji prav vsled grozne vojske v duhovnem oziru zgodilo mnogo koristnega, svetlega in dobrega. Potem so opominjali, da se naj pri vsem, kar bo prišlo novo leto, bodisi žalostno ali veselo, v dajo v voljo božjo, brez katere se nič ne zgodi. Zlasti naj nam vsi dogodki služijo v to, da bomo posvečevali — samega sebe z vstvim izpolnjevanjem stvarniških dolžnosti, bližnjega pa s tem, da ga bomo odvrčali od hudega in vodili k dobremu. To namreč je volja božja, vaše posvečenje. (I. Tes. 4, 3). — Nato so gospod knezoškof se tudi izrekli svojo zahvalo vsem, ki so se jih ob 25letnici škofovanja navzle odpovedi zunanjih slovesnosti vendar spominjali v čestitkah in v molitvah, ali pa so prispevali k dragocenim, jim izročeni darovom, nadalje so izpodbujali duhovnike k slovstvenemu delu ter končno podelili vsej duhovščini nadpastirski blagoslov. — Bog daj, da bi bilo leto 1915 leto blagoslova in miru!

* **O našem cesarju.** „Nationalzeitung“ iz Berolina objavlja razgovor njenega sodruznika s članom naše cesarske hiše, nadvojvoda Franc Salvatorjem o organizaciji bolniške postrežbe. Tekom razgovora je dejal nadvojvoda: Vladar se počuti izvrstno. Res, prav čudno! Tek ima izvrsten in sploh je zdravje vladarjevo boljše nego kdaj. Od 4. ure zjutraj sedi za mizo kakor poprej in rešuje vladarske posle. Vladar je samoobsebi umevno resen, vendar pa tako miren in tako trdno zaupa v Boga in zmago, da je res čudovito. „Mi moramo vstrajati“, pravi cesar, „in bomo tudi z božjo pomočjo vstrajali.“

* **Darovi za vojaško božičnico naših domačih polkov.** „Vojaški dan“ na Štajerskem imel je izvanredno ugoden uspeh. Svota 200.000 K, ki je preostala pri nakupu darov za vojaško božičnico se bo uporabila za podporo vdov, sirot in invalidov 3. armadnega zbora. Darovi, ki jih je nakupil štajerski odbor, kateremu je predsedoval lastnik gradu Vurberg pri Ptuj, grof Maks Herberstein, in so bili pomnoženi z darovi graškega c. kr. nameštništva, graškega „jesenskega sejma“, darov iz Spodnje Štajerske, Kranjske, Koroške in Primorske, so se spravili v 35 železniških vozov. Ko je vlak z darovi došel na končno postajo pred Karpat, so spravili vse blago v 15 avtomobilih, kateri so zaveljali darove v bojno črto k našim polkom. Odprava darov na bojišče so vodili posebni vojniki in drugi pooblaščenici. Pot je bila za avtomobile posebno težavna, ker so bile ceste na bojišču vsled slabega vremena v skrajno slabem stanju. Kljub temu se je posrečilo, da so prišli božični darovi še pravočasno na bojišče. Predmeti zoper mraz, ki se niso rabili, so se na željo vojaških poveljnikov shranili v posebna skladišča za čas, ko bo nastopilo zopet bolj mrzlo vreme. Udeleženci, ki so spremljali vlak, so imeli priliko, da so videli del bojišča v Karpatih, kjer je sovražnik razdril mostove, podrl hiše in oropal tr-

govine. Vsi udeleženci so občudovali vzoren ed, ki je vladal pri vseh vojaških oddelkih, vsrajnost in velikansko podvzetost naših čet. Čudilo so se, kako dobro čete izgledajo. Posebno priznanje zaslužijo naši črnovojniki in rezervni častniki, kar priznavajo tudi vsi aktivni častniki. Junaštvo našega 3. armadnega zbora zasluži v sedanji vojski posebno častno mesto. Velikanska je bila naloga, katero je naš armadni zbor vršil v nekaterih bitkah in je svoje najskrajnejše sile izpostavil v ljutih borbah za brambo domovine.

* **Odlikovanja pri naših domačih polkih.** Z redom železne kraljevine III. razreda za junaško zadržanje pred sovražnikom — sta odlikovana podpolkovnik Franc Hosser 47. pešpolka, služujoč pri 87. pešpolku, in stotnik Viljem Mediens 87. pešpolka. — Z vojaškim zaslužnim križcem z vojnim okrasom stotnika Anton Kos in Rudolf Schnitzler, oba pri 87. pešpolku, in nadporočnik Karol vitez Koepf 87. pešpolka. — Z duhovniškim zaslužnim križcem II. razreda na belo-rudečem traku vojni kurati dr. Franc Kulovec 17. pešpolka, Bazilij Pelech 89. pešpolka in Jožef Gasser 4. pešpolka. — Cesarsko pohvalno priznanje so prejeli: poročnik v rezervi dr. Karol Erich 87. pešpolka in polkovni zdravnik 87. pešpolka dr. Jurij Kressak ter stotnik Adolf Vodopivec 47. pešpolka. — S srebrno kolajno II. razreda za hrabrost so odlikovani: praporščak Rudolf Bilzer, nadogničar Karol Steiner, četovodja Janez Starzacher, rezervni četovodja Frano Lešnik, korporal-tit, četovodja Brumen Palme, korporali: Valentin Arrich, Ignac Lindbichler, rezervni korporal Vaclav Schichor, nadtopničar Janez Peturnik, topničarji Janez Krammer, R. Osterc, rezervni topničarji Anton Dočl in Ljudovik Novak, vsi od 3. gorskega topničarskega polka, ter Franc Pollak, stražmojster od 5. dragonskega polka. — S srebrno kolajno I. razreda za hrabrost so pa bili odlikovani: narednik Janez Leskošek, orožni mojster Janez Srebotnik, četovodje Franc Kšaba, Franc Leskošek, Martin Podvičan, Franc Wagner, rezervni četovodja J. Juričan, korporala Angelo Mian in Jakob Šturbej, vsi od 87. pešpolka. — S srebrno kolajno II. razreda za izkazano hrabrost so bili odlikovani: narednik Jožef Strelec, četovodje Martin Fras, Anton Sikošek, Janez Smalich, Jožef Urbanec in Jožef Zel, korporala Jakob Pleššek in Franc Vrtič, fraftarji Franc Gersak, Simon Hren in Jožef Kragl ter pešec Anton Kunšek, vsi od 87. pešpolka. — Pohvalno priznanje so prejeli: od vrhovnega poveljstva balkanske armade v priznanje hrabrega zadržanja pred sovražnikom: štabni narednik Franc Urh, narednik Franc Rajovec, četovodje Martin Bočko, Franc Emeršič, Janez Ilias, A. Spindler, četovodje v rezervi Jožef Kaučič, Alojzij Rakuša, korporali Janez Avšec, Anton Deželak, Jurij Ferlin, Maksimilijan Habinc, Simon Merčnik, Rudolf Lesjak, Jurij Sekirnik, Janez Tkalcčič, Fran Vidrih, Martin Žuraj, fraftarji Fogel, Franc Pavlič, Franc Rusker, Jožef Škarlovnik, pešci Martin Belšak, Peter Kancin, Anton Pesko, Matija Vraz, Alojž Žabar in trobentač Jožef Koneč, vsi od 87. pešpolka. — S srebrno kolajno I. razreda za izkazano hrabrost je bil odlikovan narednik 26. domobranskega pešpolka Alojzij Povelar.

* **Č. g. Januš Golec,** kurat na bojišču, ki je bil zavoljo svoje hrabrosti in požrtvovalnosti odlikovan, je č. g. Ur. Hohnjecu pisal dopisnico, na kateri piše: „Hvala za častitke. Vesele praznike in novo leto vsem častitim gospodom. Rana mi je zacelila. Nas muči slabo vreme in uši.“

* **Vojni kurat Pavel Zagar,** sedaj v Karpatih, piše dne 27. dec. l. l. svoemu bratu: Dne 24. decembra smo se začeli umikati pri Dukla-Jaslo, najbrž, da bi zvalili Rusa v Karpate, kjer jo dobijo Rusi mnogokrat prav pošteno po grbi. Na sveto noč smo imeli v nekem gradu polnočnice in dopoldne še dve sv. maši. Tičimo v veliki šoli in spimo na trdih skopih. Ed o dobro je, da imamo kuriva dovolj Gospod Franc Kompolšek, kurat, si je zlomil levo roko, ker je padel s konjem vred. V 4 tednih je zdrav, sicer je pa še zmirom dobre volje.

* **Z gališkega bojišča** je pisal g. profesor Janez Ev. Koopfer, c. in kr. vojni kurat (dežel. nobramb. pešp. 26, vojna pošta št. 48) dne 19. decembra 1914: „Ekscelencia, premišljivi knezoškof! Iz severnega bojišča, iz prav kočljivega in opasnega položaja, daleč od vsakega prometa, si vdano podpisani usoja, želeli vesele božične praznike in srečno, milosti polno novo leto, ki nam naj prinese zaželjen mir!“ — Dopisnica je došla v Maribor š. e. 4. januarja 1915.

* **Junaški slovenski dragonci.** „Reichspost“ poroča: Patrulja 5. dragonskega (našega domačega) polka, sestojeca iz štirih mož pod vodstvom poročnika Gratzya pl. Wardengga, je naskočila močno rusko predstražo ter ujela 43 Rusov, ne da bi sama trpela kakoršnokoli škodo.

* **To so Štajerci!** Železniški podurajnik iz Sibenika, Karol Seničar, doma s Slovenskega Štajerskega, je odlikovan s srebrno kolajno I. razreda za hrabrost Seničar je namreč sredi najljutejšega sovražnega ognja namestil v bosenski Rači telefonsko zvezo in jo hrabro branil pred močnejšim nasprotnikom.

* **Pet sinov** v vojsko je poslal kmečki posestnik A. Povše iz Brnice pri Hrastniku. Od teh je še eden mrtev in najmlajši (Pavel) ujet v Nišu na Srbskem. Ostali trije se še baje dobro drže.

* **Zdrava in čvrsta** sta še na severnem bojišču Alojz Stuhec, doma iz Stare vasi na Murskem polju,